

Kallerup Frysebox

I mange år havde man ikke mange muligheder for at opbevare fødevarer. Der var saltkarret, kælderens og flueskabet. Røget kød.

Siden kom isskabet, men det var mest i byerne, hvor mælkeemanden kørte rundt med en stor isblok fra isfabrikken. Senere fik vi køleskabet og først i 50'erne kom fryseren til Danmark. Og mest på landet. En utrolig lettelse i den daglige husholdning.

På landet kom der Frysehuse – som det i Kallerup – eller fryserum med hylder på mejeriet. Det var de lokale fællesskaber, som man kendte det fra andelsbevægelsen, der stod bag en kolossal udbygning af denne nye mulighed for opbevarelse af fødevarer.

Nogle gik i spidsen. Der var stiftende generalforsamling 13. april 1951 af Andelsselskabet Kallerup frysebox. Fmd. Carl Olsen, (Aage Aggerholm, Jens Jørgensen)

Der var 2 tilbud på gratis grund. Peder Pedersen (på hvis jord frysehuset blev bygget) og købmand Søndergård. (stemmer 14 – 5).

Man vedtog at holde ekstraordinær generalforsamling 21. november hos Chr. Uhrbrand, som boede på Gl. Hornstrup, lige over for det sted, hvor der skulle bygges. Der serveres kaffe på boksens regning. Uhrbrand gives 10 kr. i leje af sal. Der skal købes en kost og en Fejskovl til opstilling i huset.

Punkter fra referat fra 21. nov.:

Afholdtes ekstra generalforsamling hos Chr. Uhrbrand, hvortil medlemmer med damer var indbudt. Der var mødt 40 foruden som repræsentant for Frigidaire herr Kronborg, Aalborg.

Bestyrelsens forslag om at opkræve 300 kr. af hver hel boks og 150 kr. for hver halve boks at betale inden første december blev vedtaget enstemmigt.

– Indholdet i de forskellige bokse ligger på ejerens eget ansvar. Dersom nogen gøre skade på anlægget, når de besøger frostboksen, har de ansvaret for at koste det i stand igen.

Derefter forevistes og forklaredes anlægget og der sluttedes med fælles kaffe. Jeg har hørt, at gulvet i salen ikke kunne holde til de mange mennesker og brasede sammen.

Ved første regnskab var der 9 andelshavere med 1 hel boks og 19 med en halv. De ledige blev lejet ud.

Selve anlægget kostede 15.554 kr. og huset ca. 8.500. Der var finansieret med lån i Sparekassen Thisted på kr. 18.000 og der var indskud på 5.900 kr.

Det første hele år kostede strømforbruget 622.86 kr. – sidste hele år 6830 kr.

25. februar 1952: det besluttedes at lade de to medlemmer, som ikke har betalt deres indskud til betaling af fryseboksen indkassere ved sagfører.

30. juli 1952: det bestemtes at ophænge et skilt om at afrime boksene 1 gang om måneden, da det ellers tager for meget strøm.

19. marts 1958: Tage Pedersen bevilgedes 24 kroner årligt mod at føre dagligt tilsyn med frysehuset.

27. juli 1970: Det vedtoges at sørge for, at hele boksenlæggene bliver afrimmet inden nytår. I starten slukkede man for anlægget og tømte alle fryserne. Afrimning til sidst! De første gange, hvor bestyrelsen stod for en samlet afrimning, slukkede man for anlægget og tømte samtlige fryserne, hvorefter man lod isen smelte og tørrede op. Det var bestemt ikke godt for kummerne, da vandet trængte ned i cementen og derfor forårsagede frostskeer.

Senere lærte man af Buus køleservice, at man skulle tømme en frysebox ad gangen og slå isen af elementerne med en mukkert. Det lyder barsk, men det bevirkede ikke på noget tidspunkt skader.

Ingen møder 72, 73, 75, 77, 78, 81, 82, 83,

Det fremgår ikke klart hvem der er formand fra 1962 til 1980, hvor Chr. Skriver træder til.

17. dec. 1984: Regnskabet for perioden 1979- 83 blev gennemgået.

23. jan. 1985: På grund af boxens nuværende tilstand og fremskredne alder blev det besluttet at indkalde til ekstraordinær generalforsamling 20. februar med henblik på at give bestyrelsen bemyndigelse til at lukke for strømmen med kort varsel, såfremt denne skønner det nødvendigt for at undgå store og dyre reparationer. Det kan således blive nødvendigt at hente frostvarerne hjem med kort varsel. Jeg bliver formand – den sidste.

1987: Det kan stadig lade sig gøre at finde nye andelshavere, således at der kun er en halv boks ledig for nye interesserede.

1988: Man vedtog at klæde hele fryseren ind for at undgå den stadige reparation af revner.

97: Vi vurderer, at vi kører på lånt tid pga. lovgivning vedr. brug af freon.

01: Det besluttes at lukke boxen pr. 1. august efter 50 års virke. Formanden undersøger, om der kan laves en aftale med Thisted Museum om at overtage boxen kvit og frit med henblik på at lave et frysehusmuseum.

Det besluttedes at lade museet overtage huset og de tilknyttede papirer pr. 8.8.01, hvor museets bestyrelse vil være til stede. Fryserne skal være tømte pr. 1. oktober, hvor strømmen bliver slukket.

Der blev 556,30 kr. at udbetale pr. andel.

Oplæg til møde i Kallerup sogns historie juni 2007.

Mogens Kruse

Kilder: Fryseboxens protokol og egne erindringer.